

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 10. marta 2014. god.
Br.ref.: RK573/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI188/13

Podnosilac

Fetije Bajrami-Shala

**Ocena ustavnosti presude, Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i
presude Rev. br. 48/2003, od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Fetije Bajrami -Shala (u daljem tekstu: podnosilac) sa prebivalištem u selu Ošljane, opština Vučitrn.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presudu Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda. Podnosilac zahteva nije precizirala dan prijema poslednje odluke.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i presude Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda, kojima podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 4. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 2. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI188/13 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je imenovao članove veća za razmatranje, u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodriguez i Ivan Čukalović.
7. Dana 13. decembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 20. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Od 1999 do 2000. godine, podnosilac zahteva tvrdi da je radila u opštini Vučitrn, odnosno za Komisiju za istraživanje ratnih zločina i nestalih lica. Ova Komisija je, prema podnosiocu zahteva, osnovana od strane Privremene vlade Kosova odlukom od 5. jula 1999. god. Na osnovu ove odluke, predsednik opštinskog odbora Vučitrn, ovlastio je podnosioca zahteva da radi u dotičnoj Komisiji.
10. Budući da opština Vučitrn nije odgovorila na zahtev podnosioca za novčanu nadoknadu za poslove obavljene u Komisiji, ona je zajedno sa nekoliko drugih osoba podnela tužbu Opštinskom sudu u Vučitrnu.
11. Dana 5. jula 2002. god., Opštinski sud u Vučitrnu presudom C. br. 13/2001 usvojio je tužbeni zahtev podnosioca zahteva i drugih tužilaca. Ovom odlukom

je obavezana opština Vučitrn (tužena) da u ime duga plati po 1.794 evra svakom tužiocu, uključujući i podnosioca zahteva.

12. Opština Vučitrn je na presudu Opštinskog suda u Vučitrnu, uložila žalbu Okružnom sudu u Mitrovici.
13. Dana 11. decembra 2002. god., Okružni sud u Mitrovici je presudom Ac. br. 93/2002 odbio je kao neosnovanu žalbu uloženu od strane opštine Vučitrn i potvrdio je kao pravilnu presudu prvostepenog suda.
14. Dana 5. februara 2003. god., opština Vučitrn je na presudu Ac. br. 93/2002 Okružnog suda u Mitrovici, podnela reviziju Vrhovnom sudu zbog proceduralnih povreda, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
15. Pošto je Okružni sud u Mitrovici potvrdio kao pravilnu presudu Opštinskog suda u Vučitrnu, podnosilac zahteva se obratila poslednje navedenom, sa predlogom za izvršenje presude C. br. 13/2001 od 5. jula 2002. god.
16. Dana 5. marta 2003. god., Opštinski sud u Vučitrnu je odlukom E. br. 59/2003, dozvolio predlog za izvršenje, kojom je usvojen tužbeni zahtev podnosioca za nadoknadu duga u iznosu od 1.794 evra od strane opštine Vučitrn.
17. Dana 11. septembra 2003. god., Vrhovni sud je presudom Rev. br 48/2003, usvojio kao osnovanu reviziju podnetu od strane opštine Vučitrn, odlučujući tako da preinači presudu C. br. 13/2001 od 5. jula 2002. god., Opštinskog suda u Vučitrnu i presudu Ac. br. 93/2002 od 11. decembra 2002. god., Okružnog suda u Mitrovici. Sledi obrazloženje presude ovog suda:

“Vrhovni sud Kosova ne može prihvatiti takvo stanovište sudova nižih instanci, zato što su, prema oceni ovog Suda, pobijane presude donete pogrešnom primenom materijalnog prava. Na osnovu Rezolucije Ujedinjenih nacija 1244 i Uredbe UNMIK-a 1999/1 i 1999/24, nakon rata je stvorena nova realnost na Kosovu, međutim, odredbom člana 1 ove Uredbe je predviđeno da se sva zakonodavna i izvršna vlast poverava UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara, dok se zakoni na snazi na Kosovu, pored ostalog, u prvom redu uredbe proglašene od strane SPGS i pomoćnih instrumenata, donose u skladu sa njima. Uredbama UNMIK-a su osnovane zakonodavne, izvršne i administrativne institucije, kako na centralnom nivou, tako i u samoupravljanju opština na Kosovu. Na osnovu Uredbe UNMIK-a 1999/45, član 48.12, Opštinski administrator odobrava imenovanja i razrešenja starijeg osoblja i nadgleda sva njihova imenovanja kako bi obezbedio da oni odražavaju poštenu proporciju kvalifikovanih predstavnika zajednica. Takva imenovanja i razrešenja ne mogu stupiti na snagu bez supotpisa Opštinskog administratora. Na osnovu člana 2.4 iste Uredbe, svaka opština ima svoj sopstveni pravni statut, pravo da poseduje i upravlja imovinom, sposobnost da tuži i bude tužena na sudovima, pravo da sklapa ugovore i pravo da zapošljava osoblje.”

Ovom Uredbom su utvrđeni organi samoupravljanja opština i opštinska civilna služba. Činjenicom da tužioci ne poseduju ugovore o stvaranju obaveza, prema oceni ovog Suda, u konkretnom slučaju je pogrešno primenjeno materijalno pravo, s toga su presude oba suda preinačene, tako što je tužbeni zahtev tužilaca odbijen kao neosnovan.

Prema oceni revizijskog suda, nedostatak stvarne pasivne legitimacije tužene opštine proizilazi iz stanja koje postoji u spisima predmeta, i sud će po službenoj dužnosti odmah nakon što utvrdi nedostatak aktivne ili pasivne legitimacije parnične stranke, presudom odbiti kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca.”

18. Nakon toga, opština Vučitrn je podnela tužbu Opštinskom sudu u Vučitrnu, sa zahtevom za vraćanje finansijskih sredstava isplaćenih podnosiocu sa njenog bankarskog računa prema odluci E. br. 59/2003 od 5. marta 2003. god., Opštinskog suda u Vučitrnu.
19. Dana 26. oktobra 2005. god., Opštinski sud u Vučitrnu je presudom C. br. 20/2004 usvojio tužbeni zahtev opštine Vučitrn, sada tužilje, obavezujući podnosioca zahteva da u ime neosnovanog bogaćenja plati opštini Vučitrn iznos od 2.485,75 evra na njen službeni račun sa godišnjom kamatom od 3%, počev od 10. februara 2004. god., sve do konačne isplate. Navedeni sud, nakon ocene stvari, nalazi sledeće:

“Iz izvedenih dokaza sud je zaključio da se radi o slučaju neosnovanog obogaćenja – isplate po osnovu koji je kasnije otpao, iako je u trenutku isplate postojao i tužilja je isplatila novčani iznos tuženoj na osnovu napred pomenute pravosnažne presude Opštinskog suda u Vučitrnu, međutim, ovaj osnov je kasnije otpao, pošto je napred pomenutom presudom Vrhovnog suda Kosova preinačena napred pomenuta presuda Opštinskog suda u Vučitrnu, kao i presuda Okružnog suda u Mitrovici, i tužbeni zahtev sada tužene odbijen kao neosnovan.”

20. Dana 18. marta 2013. god., Apelacioni sud u Prištini je presudom Ac. br. 373/2012 odbio žalbu uloženu od strane podnosioca zahteva i potvrdio je kao pravilnu presudu Opštinskog suda u Vučitrnu C. br. 20/2004 od 26. oktobra 2005. god. Ovaj sud je zaključio kao pravilnu i zakonitu odluku prvostepenog suda, iz činjenice jer nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka u smislu člana 354.2 ZPP, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu člana 365.2 ZPP.
21. Dana 9. jula 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev. br. 181/2013 odbio reviziju podnosioca zahteva, tužilje u ovom slučaju, podnetu na presudu. Sledi obrazloženje navedenog suda:

“Polazeći od takvog stanja stvari Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi, na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno primenili materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje za vraćanje novca u dosuđenom iznosu osnovan. Prvostepeni sud je pravilno primenio odredbu člana 210 ZOO-a, pošto je presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev.br. 48/2003 od 11.09.2003. godine (u tom

sporu) odbijen tužbeni zahtev sada tužene za isplatu duga dosuđenog presudom Opštinskog suda u Vučitrnu, C.br. 13/2001 od 05.07.2002. godine. Ovaj iznos je prvostepeni sud utvrdio na osnovu rešenja za dozvolu izušenja Opštinskog suda u Vučitrnu, E.br. 59/2003 od 05.03.2003. godine, kada je tuženoj, na ime glavnog duga u iznosu od 1.794.00 evra i kamate, isplaćen iznos od 691.75 evra, ili ukupan iznos od 2.485.75 evra.

Navode revizije u vezi sa visinom kamatne stope od 3 %, u dosuđenom iznosu, ovaj sud je ocenio kao neosnovane, pošto dosuđena kamata predstavlja godišnju kamatu koju isplaćuje banka na štedne uloge oročene preko jedne godine bez posebne namene. Navode iz revizije u vezi sa poslovima i radnim zadacima koje je tužilja izvršavala i njeno pravo na naknadu, ovaj Sud nije ocenio, pošto je presudom ovog suda Rev.br. 48/2003 od 11.09.2003. godine odlučeno u vezi sa ovim pitanjem.”

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj osporenim odlukama povređena ustavna prava garantovana članovima 31 i 53 Ustava, jer joj je Vrhovni sud odbio zahtev u vezi sa novčanom nadoknadom za posao obavljen u komisiji za ratne zločine i nestala lica.
23. Podnosilac zahteva tvrdi da: “Stanovište Vrhovnog suda Kosova u presudi REV.br. 48/2003 o tome da su sudovi pogrešno primenili materijalno pravo nije tačno. Sud navodi da su Uredbom 1999/1, 1999/24, 1999/45 osnovane sve zakonodavne, izvršne i administrativne institucije, kako na centralnom, tako i na opštinskom nivou. Međutim, u Uredbi UNMIK-a br. 2000/01 od 14. januara 2000. godine o Zajedničkoj privremenoj administrativnoj strukturi Kosova se ističe suprotno od onoga što se navodi u obrazloženju ove presude. *Legis specialis derogat legis generalis*. Ovom Uredbom stvara se osnov za novu administrativnu strukturu na Kosovu, odnosno po ovoj Uredbi je smatrano da su svi vladini organi osnovani od strane Privremene vlade Kosova postojali i da su legalno delovali na Kosovu, sve do donošenja ove Uredbe.”

Prihvatljivost zahteva

24. Kako bi Sud bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.
25. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
26. Sud se takođe poziva na član 49 Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...”

27. Sud se poziva i na član 48 Zakona koji propisuje da: *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena, ...”*.
28. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpela sva pravna sredstva propisana zakonom u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava i da je zahtev podnet u zakonskom roku od četiri meseca kao što propisuje član 49 Zakona.
29. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava garantovanih Ustavom, Sud se poziva na pravila 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koja propisuju da:
*“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
[...]
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*

*“(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...]
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava”*.
30. Sud je u celosti razmotrio spise priložene zahtevu i primećuje da podnosilac zahteva nije pružila dovoljno dokaza na ustavnoj osnovi u vezi sa tvrdnjom da presude Rev. br. 181/2013 od 9. jula 2013. god., i Rev. br. 48/2003 od 11. septembra 2003. god., Vrhovnog suda, krše prava podnosioca zahteva garantovana članovima 31 i 53 Ustava.
31. Sud primećuje da su osporene odluke dovoljno obrazložene i može se videti da je Vrhovni sud u oba slučaja, u celosti ocenio okolnosti slučaja, na osnovu kojih je zasnovao svoju presudu, što je potpuna nadležnost navedenog suda da ocenjuje zakonitost sudskih odluka donetih od strane nižestepenih sudova.
32. Tokom redovnog postupka, jasno se može videti da su podnosiocu zahteva pružene sve mogućnosti podnošenja argumenata, činjenica i dokaza pred ovim sudovima u vezi sa povredom navodnih ustavnih prava. Nije dužnost Suda da razmatra odluke redovnih sudova samo zato što podnosilac zahteva nije zadovoljna ishodom odluka redovnih sudova.
33. Sud treba da podseti podnosioca da Ustavni sud nije sud četvrtog stepena da ocenjuje zakonitost i tačnost odluka donetih od strane redovnih sudova, osim ako postoje uverljivi dokazi da su takve odluke donete na vidljivo nepravičan i nejasan način. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I.).
34. U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije podnela ni jedan dokaz koji ukazuje da navodne povrede, navedene u zahtevu, sadrže elemente povrede prava

garantovanih Ustavom (Vidi, Vanek protiv Republike Slovačke, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

35. Stoga, Sud ne može da konstatuje da su relevantni postupci sprovedeni pred Vrhovnim sudom na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).
36. Na osnovu gore izvedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove pravila 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilima 36 (1) c), 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika, dana 24. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Dr. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

